

РЕЗЮМЕТА НА РЕЦЕНЗИРАНИТЕ ПУБЛИКАЦИИ НА БЪЛГАРСКИ И АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

НА ГЛ. АС. Д-Р МАРИЯ КАЛИНОВА БАЙТОШЕВА
КАТЕДРА ТЕОРИЯ И ИСТОРИЯ НА ЛИТЕРАТУРАТА
ФАКУЛТЕТ ПО СЛАВЯНСКИ ФИЛОЛОГИИ
СУ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

Резюмета на рецензираните публикации на български език и английски език, представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по научно направление 2.1. Филология (Теория и история на литературата – Теория на литературата), обявен в ДВ, бр. 74, 21 август 2020 г.

1. Kalinova, Maria. 2019. Humanism, or Radical Materiality of Language. *History of Humanities*, Volume 4, Number 2, SJR, ISSN: 2379-3163 [Ref. SCOPUS], pp. 377-387.

Резюме: Статията реконструира конститутивния дебат около българския структурализъм, който *post factum* беше наречен „невидима школа“. В центъра на изследователския интерес е полемиката между Мирослав Янакиев и Георги Герджиков, която има ясни залози в полето на лингвистиката и рефлексията за литература, но поради условията на един изключително сложен хуманитарен контекст, е представена като конфликт на интерпретации върху марксистката идеология.

Abstract: The article reconstructs a constitutive debate around Bulgarian structuralism that *post factum* was called “The Invisible School.” At the center of the clash was the embattled work of Mirosлав Yanakiev, a key Bulgarian literary scholar who was better received in international circles than in his own country. The conflict allows one of the deepest aporias of the repressive regime to emerge in simultaneously demanding and debilitating innovation.

2. Kalinova, Maria. 2018. Exotopy: Mikhail Bakhtin and Jacques Lacan on the Outside Context of Discourse. *SLAVICA TERGESTINA*, 20 /2018, ISSN: 592- 0291, pp. 98-117.

Резюме: Текстът е посветен на екзотопията при Бахтин и Лакан, като показва насоката и възможните индекси на сравнение между постмарксизма и психоанализата. Идеята е не да се търси нов причинен елемент – на несъзнаваното вместо икономиката, – въпреки че този въпрос не може да се подмине с оглед на съвременните дебати, а да се проследи логиката на вънпоставеността на истината и знанието, желанието на източната и западната теория да конституира иманентно (реално) външно, което да не може да се заличи в *Aufhebung* или на по-високо ниво на единство. Тук и Бахтин, и Лакан, без да са се срещали, принадлежащи почти на едно и също поколение (Бахтин живее от 1895 г. до 1975 г., Лакан – от 1901 г. до 1981 г.) и, въпреки различните мисловни предизвикателства и проблеми, на които посвещават времето си в търсене на отговор – в удивително “съседство” на мисълта развиват темата, че човешкото съществуване е екс-центрично и неговият център е извън него. Тайната на човека, неговата най-дълбока интимност, е скрита отвън.

Abstract: The present text treats the concept of exotopy in Bakhtin and Lacan, explicating the direction and the possible indices for comparison between post-Marxism and Psychoanalysis. The general idea is not to seek a new causative element – the unconscious in place of economics, although this problem cannot be overlooked in view of contemporary debates - but rather to trace the logic of outsideness of truth and knowledge: the concept of desire in Eastern and Western theory constitutes an immanent (real) outside, which cannot be subsumed into *Aufhebung* or any higher level of unity. Both Bakhtin and Lacan, without having met each other, belonging in one and the same generation (Bakhtin lives between 1895 and 1975, Lacan – between 1901 and 1981) and facing different conceptual challenges and problems, work in a condition of unique philosophical ‘likelihood’ on the subject of the human being’s ex-centricity – the secret of the human being, its innermost intimacy, is located outside itself.

3. Kalinova, Maria. 2017. „The Human Being's Last Word“, *The Parahuman: Grace and Gravity. In honour of prof. Miglena Nikolchina*, редактор/и: Камелия Спасова, Дарин Тенев, Мария Калинова, издателство: Университетско издателство „Свети Климент Охридски“, 2017, стр.: 923-933, ISBN:978- 954-07-4268-7.

Резюме: В статията се разглежда въпроса за авторските интенции в кръга на Бахтин като възможност за деидеологизиране на вътрешния и външния контекст на творбата. Концепцията за автора е свързана с формулирането както на концепцията за „идеология“ (*Марксизъм и философия на езика*, 1929 г.), така и на концепцията за „несъзнавано“ (*Фройдизъм: марксистка критика*, 1927 г.), което позволява да се обозначат интенциите на автора с неологизма „идеологема“.

Abstract: The paper will address the return to the question of authorial intentions in the writing of the Circle of Bakhtin as an opportunity for de-ideologizing the internal and the external context of the work of art. The concept of the author is unfolded as participating in the formulation of both the concept of “ideology” (*Marxism and Philosophy of language*, 1929) and the concept of “unconscious” (*Freudianism: A Marxist Critique*, 1927), which allowed designating the author’s intentions with the neologism “ideologeme.”

4. Калинова, Мария. 2016. „Диалогът не е същият. Проблемът за идеализираната рационалност, *Филологическият проект - кризи и перспективи*, ред. Николай Чернокожев, Петя Осенова, Ренета Божанкова, Николай Чернокожев, Красимира Алексова, Йовка Тишева, Ирен Александрова, изд. Фабер, 2016, стр.:465-472, ISBN: 978- 619-00-0463-9.

Резюме: Текстът е посветен на необходимостта да се изследва форма на диалога, в която напрежението между две антагонистични перспективи да не води до разрушително противопоставяне. Подобен инструментариум е възможност да се запази и осветли несъгласието (dissent) като траещо във времето несъвпадение на отделните традиции.

Abstract: The work is dedicated to the necessity to explore a form of the dialogue in which the tension between two antagonistic perspectives does not lead to a destructive opposition. Such tools are an opportunity to preserve and shed light on the dissent as a lasting mismatch of the individual traditions.

5. Калинова, Мария. 2014. „Невидимата матрица: двойната сцена на сътворението“, *Изплъзващият се предмет на литературознанието. Невидимата школа: Мирослав Янакиев, Никола Георгиев, Радосвет Коларов*, редактор/и: М. Николчина, М. Янакиева, А. Личева, К. Спасова, Г. Георгиева, Ан. Ташев, Ч. Парушев,, издателство: Фондация „Литературен вестник“, 2014, стр.:165-173, ISBN: 978-954-9602-37-1

Резюме: Текстът изследва обема на понятието *матрица* между две крайни дефиниции: от осмислянето ѝ като невидим *инвариант*, *схема*, *модел* до възможността да бъде разглеждана като пластичен инструмент, който извършва операции на променливост и дестабилизране.

Abstract: The work explores the scope of the concept *matrix* between two ultimate definitions: from its understanding as an invisible *invariant*, *scheme* or *model* to the possibility to be considered as a flexible tool that performs procedures of variability and destabilisation.